Ekonomika v zajetí očekávání

Adam Páleníček

—

27. června 2022

Klíčové ekonomické ukazatele a jejich výhled

Vývoj změny reálného HDP

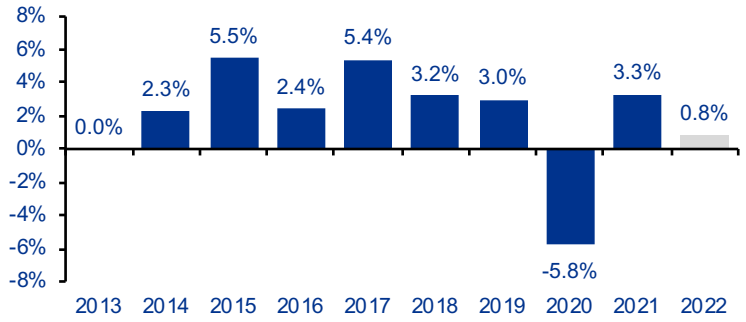

Zdroj: ČNB

Inflace

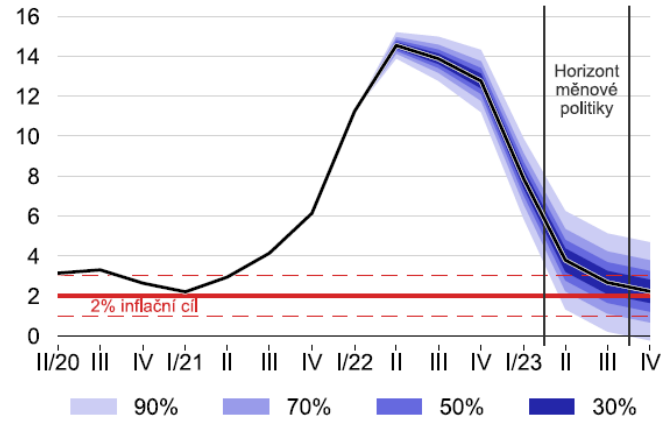

Zdroj: ČNB

Hrubý domácí produkt

- Dynamický vývoj v posledních třech letech
- Meziroční pokles v 2. pol. 2022
  - Pokles spotřeby domácností (růst životních nákladů, pokles reálného příjmu, zhoršený sentiment)
  - Omezení investic podniků (růst nákladů na energie, vstupy, narušené dodavatelské a výrobní řetězce)
- **Celkově mírný růst?**

Inflace

- Maximum v letošním roce dle predikce až 15 %, ale květen 16 %
- Nákladová (rostoucí náklady tuzemských společností, růst ziskových marží)
- Poptávková (koupěschopnost domácností) - očekáván výrazný pokles - přísná měnová politika, pokles reálných mezd
- Inflační očekávání
- **Návrat ve 2023?**

© 2022 KPMG Česká republika, s. r. o., a Czech limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.

Index finanční situace domácností v kontextu ekonomických ukazatelů

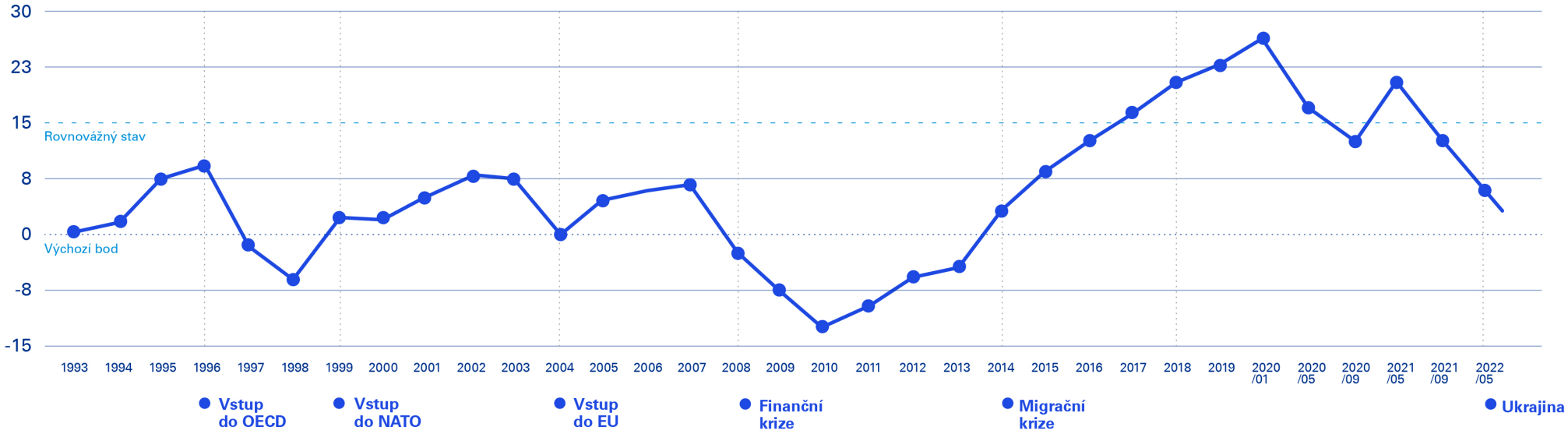

Zdroj: STEM, KPMG

Možné faktory negativního vývoje indexu finanční situace domácností

- Pokles reálného příjmu (mírný nebo žádný růst nominálních mezd, zvýšená konkurence na trhu práce)
- Nárůst životních nákladů – energie, nájemné (standardní/imputované), doprava (pohonné hmoty), zdražování potravin
- Odčerpání vynucených (covidových) úspor

© 2022 KPMG Česká republika, s. r. o., a Czech limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.

01

Sentiment a očekávání

Sentiment domácností - hodnocení ekonomické situace v ČR

Zatímco v období před vypuknutím pandemie COVID-19 ekonomickou situaci jako dobrou hodnotilo 70 % obyvatel, v květnu 2022 to bylo pouze 17 %. Oproti poslednímu měření v září 2021 se zdvojnásobil podíl těch, kdo hodnotí ekonomickou situaci v ČR jako velmi špatnou.

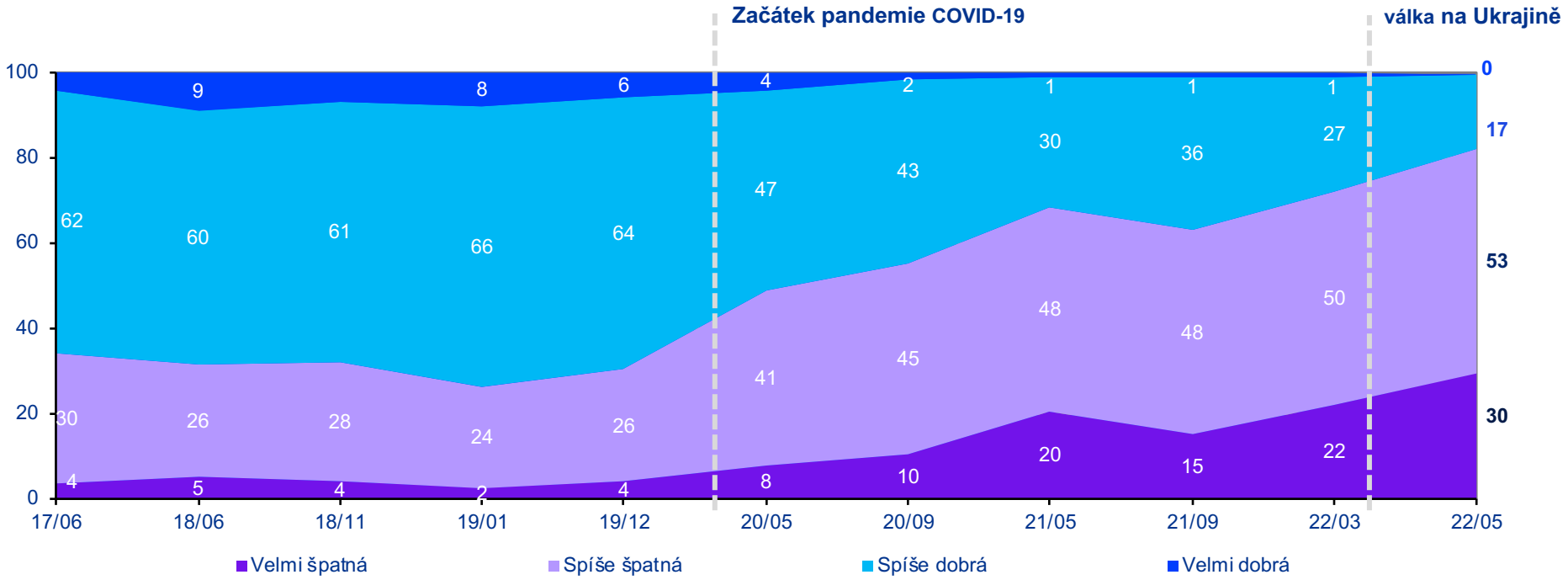

Zdroj: STEM; „Co byste nejspíš řekl(a) o současné ekonomické situaci v České republice? Řekl(a) byste, že ekonomická situace je velmi dobrá, spíše dobrá, spíše špatná nebo velmi špatná?“

© 2022 KPMG Česká republika, s. r. o., a Czech limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.

Očekávání domácností

Podobně jako u ekonomického hodnocení situace domácnosti, je i u očekávání celkového budoucího vývoje patrný značný pesimismus. Jasně pozorovatelný je na nárůstu lidí vyhlížejících následujících 12 měsíců s obavami či nejistotou oproti poslednímu měření v září 2021.

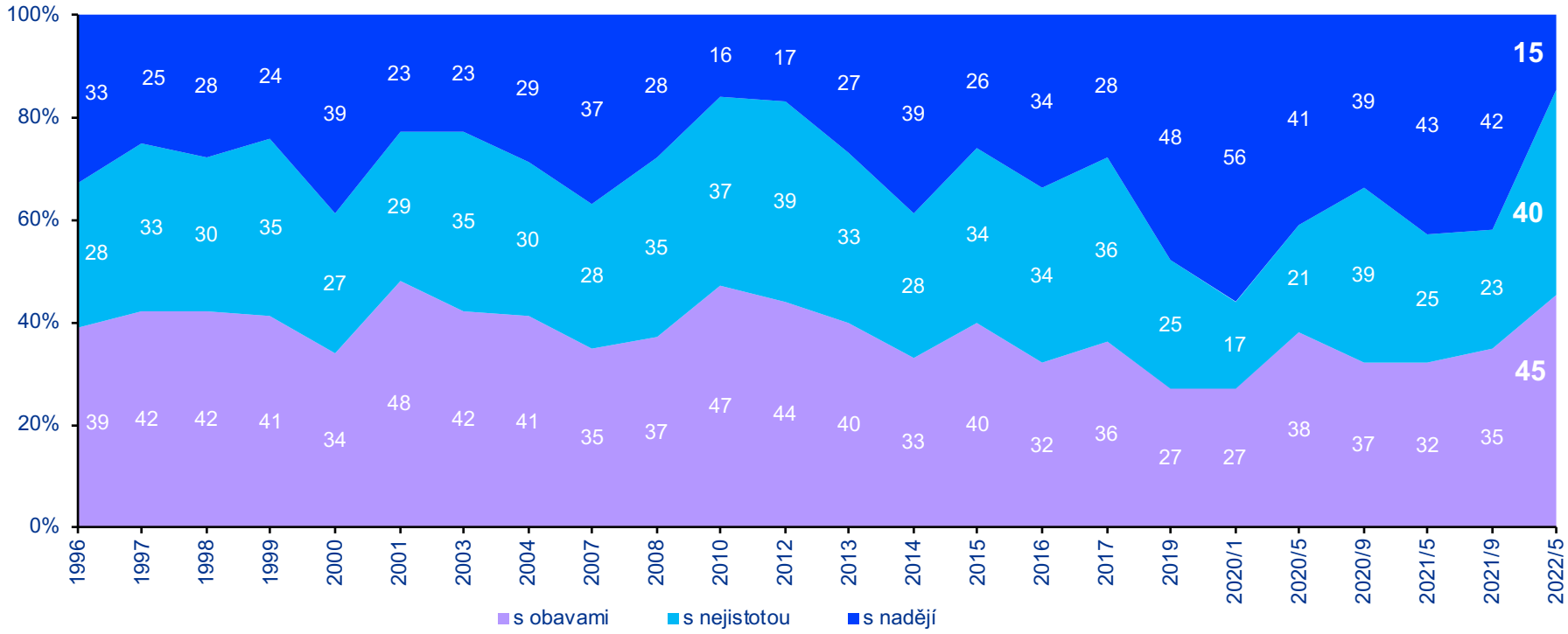

Zdroj: STEM; „Řekněte mi, prosím, s jakými pocity očekáváte následujících 12 měsíců?“

© 2022 KPMG Česká republika, s. r. o., a Czech limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.

Inflační očekávání (1/2)

Celých 43 % obyvatel má za to, že v nadcházejícím půlroce ceny porostou ještě strměji, další třetina očekává zdražování dosavadním tempem. Dále platí, že obyvatelé, jejichž domácnosti jsou zranitelnější vůči zdražování, ve větší míře očekávají další zrychlení růstu cen.

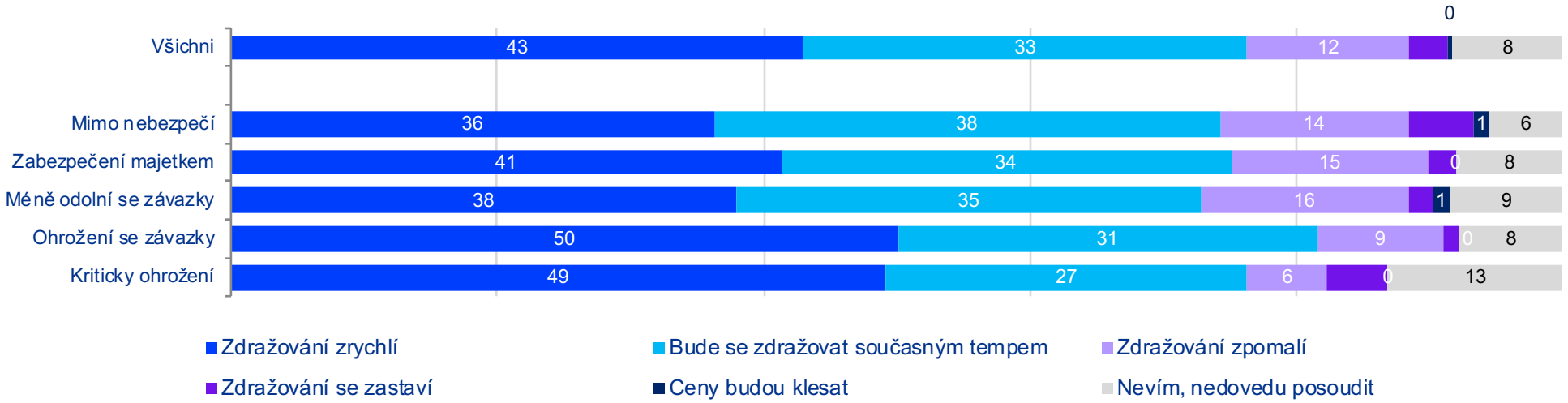

Zdroj: STEM; „Jak očekáváte, že se v příštím půlroce budou vyvíjet ceny v České republice?" Rozdíly dle typologie domácnosti

© 2022 KPMG Česká republika, s. r. o., a Czech limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.

Inflační očekávání (2/2)

Průzkum mezi manažery nefinančních podniků

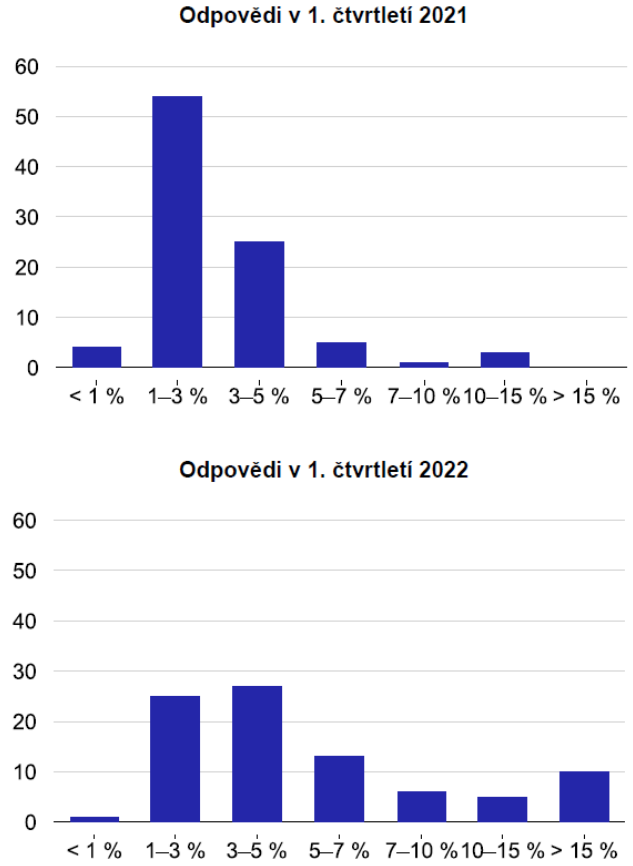

Zdroj: Svaz průmyslu a dopravy ČR, ČNB

- U podniků dochází rovněž k růstu inflačního očekávání
- **Inflace může přesáhnout predikovanou výši (> 13,1 %)**

Inflační očekávání u nefinančních podniků

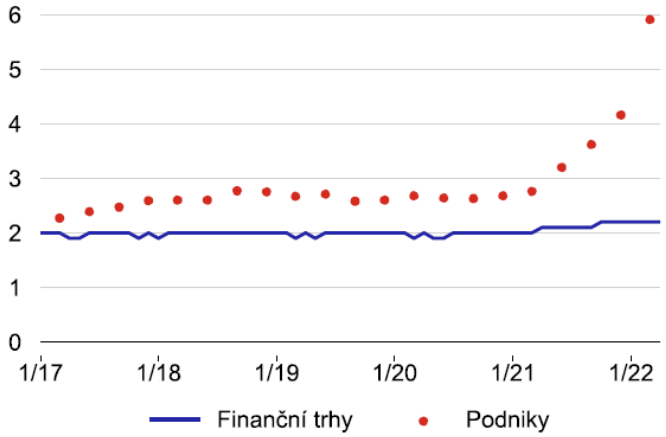

Zdroj: Svaz průmyslu a dopravy ČR, ČNB

KPMG

© 2022 KPMG Česká republika, s. r. o., a Czech limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.

Síla očekávání

© 2022 KPMG Česká republika, s. r. o., a Czech limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.

HDP a index finanční situace domácností

Vývoj změny reálného HDP a indexu finanční situace domácností

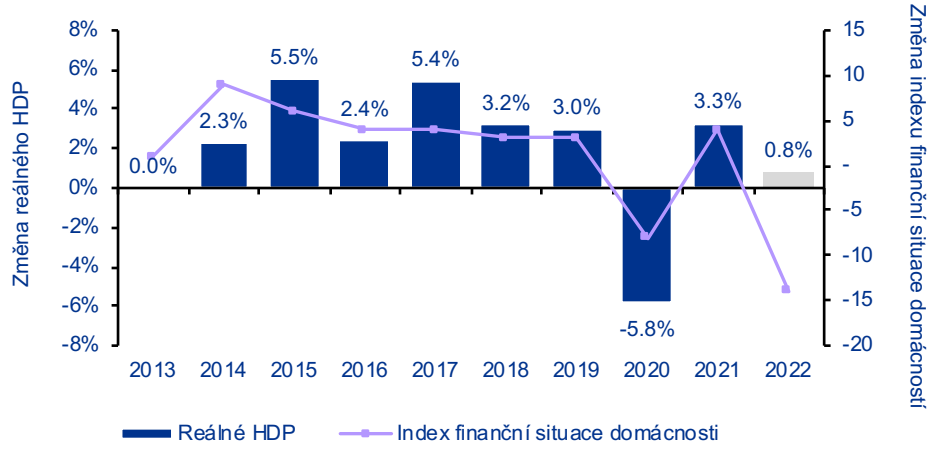

Zdroj: STEM, ČNB, KPMG

- Lehké kopírování trendu v minulých letech
- Index finanční situace domácností 2022
  - Pesimismus srovnatelný s obdobím ekonomické krize
  - Pokles je tažený především skepsí vůči výhledu do budoucích dvanácti měsíců
- Očekávání můžou hrát významnou roli
- **Změna indexu finanční situace domácností v 2022 může naznačovat směr vývoje HDP v 2022 (míra změny indexu nevypovídá nic o velikosti změny reálného HDP).**

© 2022 KPMG Česká republika, s. r. o., a Czech limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.

02

Možné scénáře vývoje ekonomiky

Možný vývoj

Vývoj změny reálného HDP a indexu finanční situace domácností

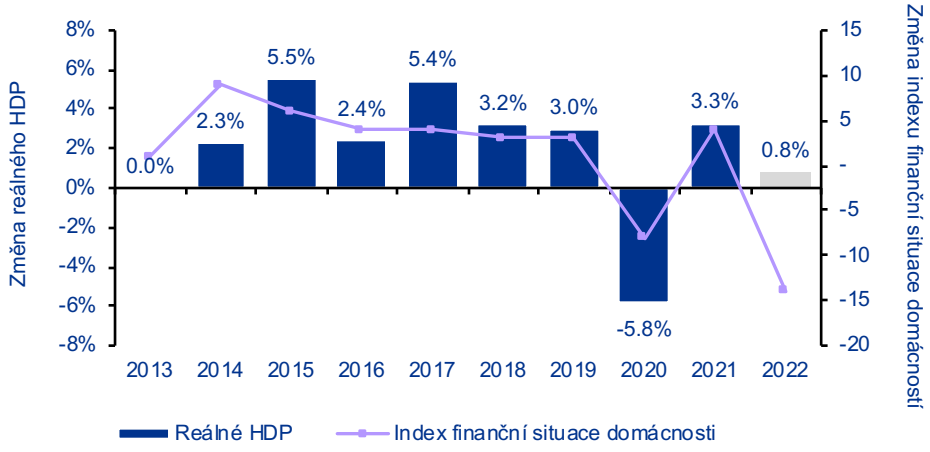

Zdroj: STEM, ČNB, KPMG

- Predikce v posledních třech letech jsou velmi obtížné
- Klíčové faktory: fiskální politika, měnová politika, inflace a očekávání, válka
- **Možné scénáře vývoje v letošním roce**
  - **„stagflace“** – pokud bude trvat současný sentiment a očekávání a nedojde ke změně v klíčových faktorech

  ---

  - recese – eskalace válečného konfliktu, energetická krize, razantní kroky centrálních bank, inflační spirála
  - mírný růst – brzké ukončení konfliktu, narovnání dodavatelských řetězců, stabilizace energetické situace

© 2022 KPMG Česká republika, s. r. o., a Czech limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.

Domácnosti, ekonomika a prodej firem

Sezónně očištěné indikátory důvěry

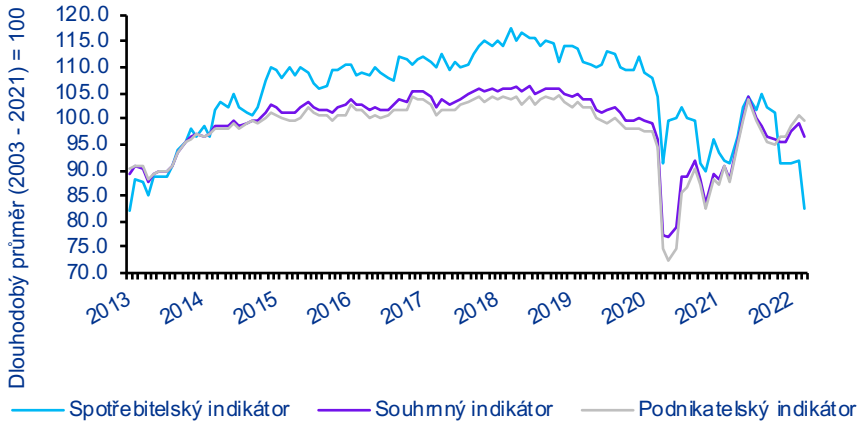

Zdroj: ČSÚ

- Důvěra spotřebitelů a podnikatelů výrazně odlišná
  - Podnikatelé optimističtější než spotřebitelé, firmy zůstávají relativně zdravé
  - Riziko výrazného přelití negativní nálady domácností do ekonomiky

- **Prodej firmy / částečný prodej firmy**
- Stálé je možné získat atraktivní cenu
- Možnost získat silnějšího strategického partnera pro horší časy

- **Investoři**
- Příležitost koupit firmu za rozumnější ocenění
- Výraznější prostor pro konsolidaci trhu

© 2022 KPMG Česká republika, s. r. o., a Czech limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.

03

Dílčí poznatky průzkumu

Příjmová opatření českých domácností kvůli zdražování

Z hlediska příjmových opatření české domácnosti v reakci na zdražování nejčastěji přistupují k čerpání úspor, rušení velkých investic a odkládání dovolených. Naopak (zatím) málo využívanými strategiemi jsou finanční půjčky na běžné výdaje či žádosti o navýšení platu.

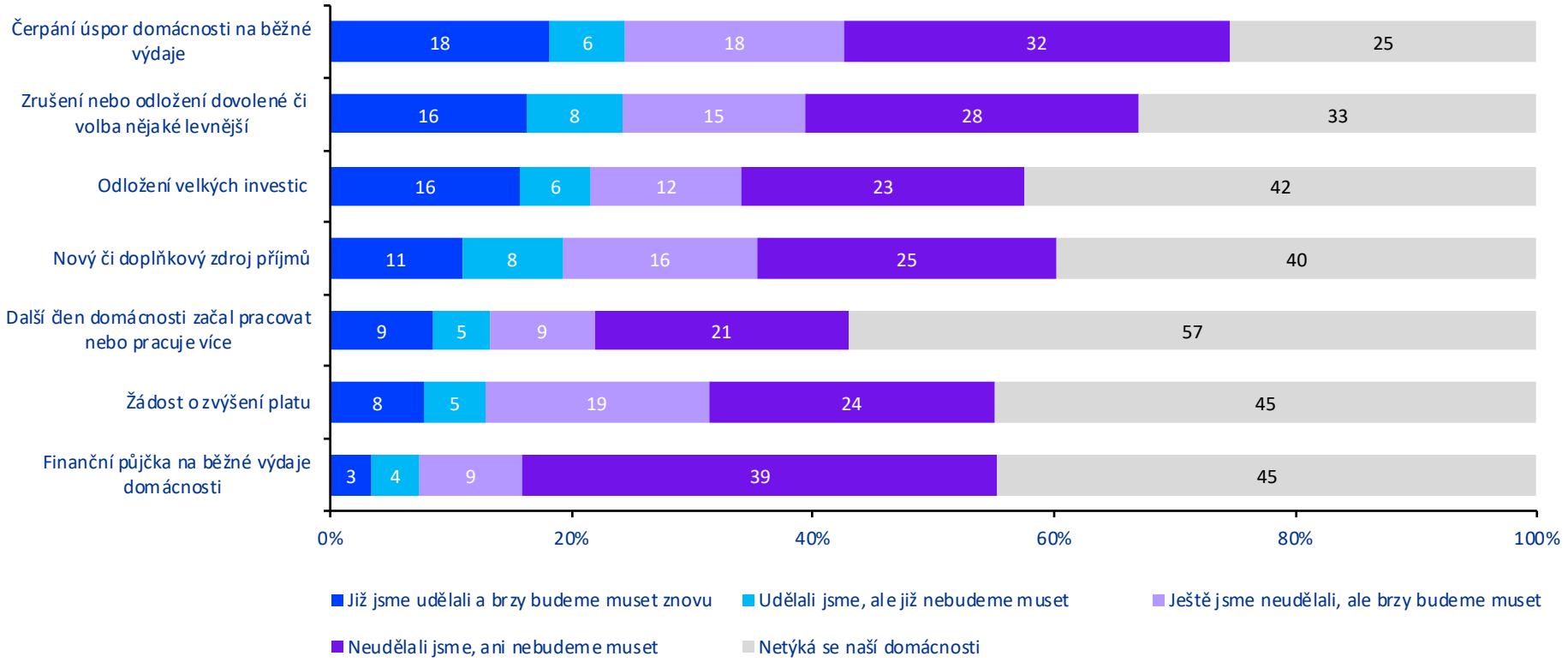

© 2022 KPMG Česká republika, s. r. o., a Czech limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.

Ohroženější domácnosti méně využívají bankovní instrumenty

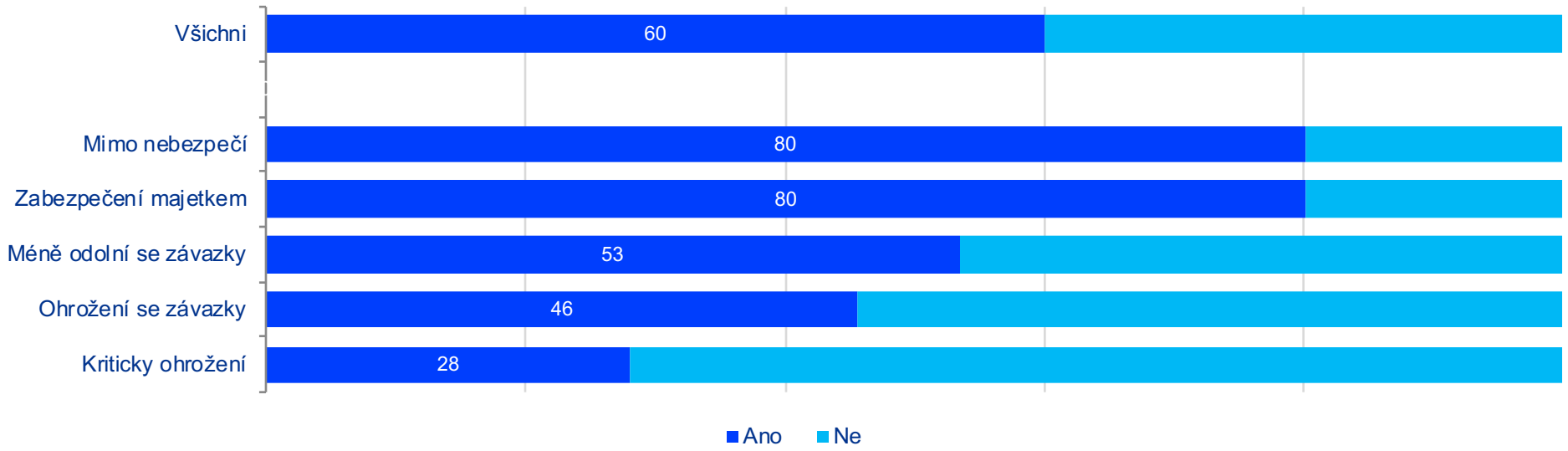

Zdroj: STEM; „“Řekl(a) byste, že převážnou většinu finančních prostředků má Vaše domácnost uloženu nebo investovánu ve spořitelně, v bankách?“Rozdíly dle typologie domácnosti

© 2022 KPMG Česká republika, s. r. o., a Czech limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.

Důvěra v banky je stále stabilní

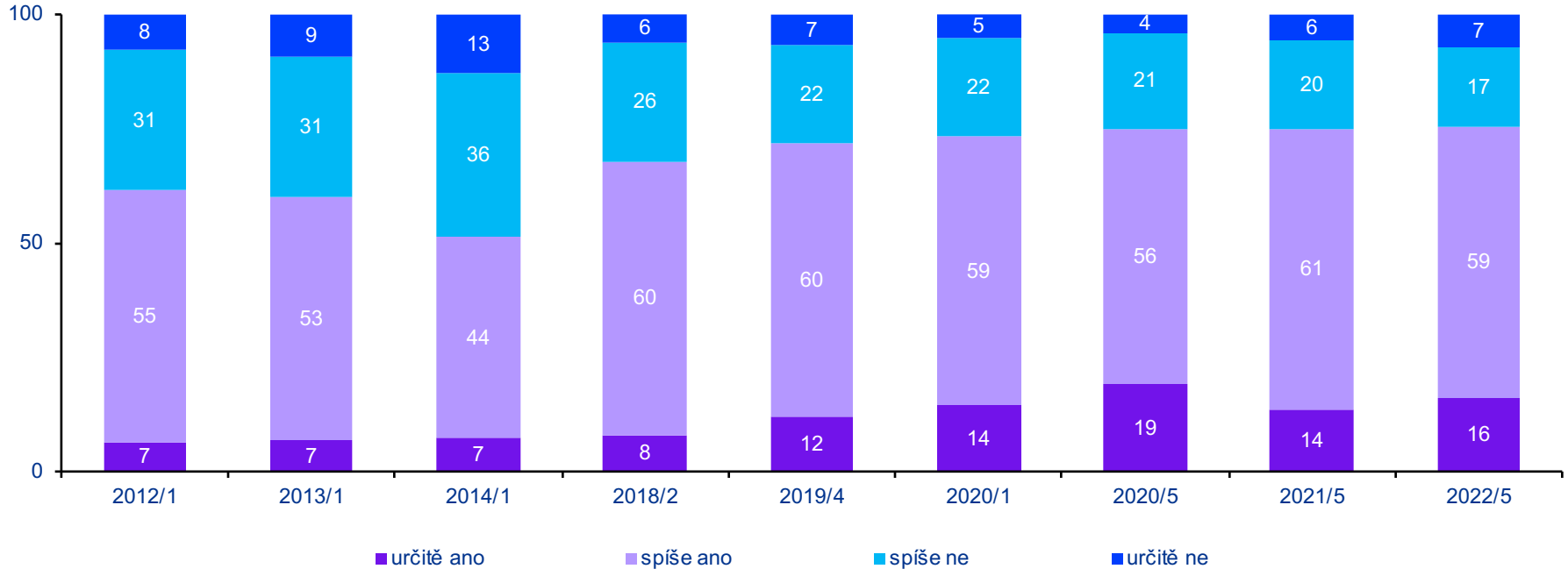

Zdroj: TRENDY 2012-2022:„(Celkově vzato) důvěřujete bankám u nás?“

© 2022 KPMG Česká republika, s. r. o., a Czech limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.